

**ABSOLVENTSKÁ PRÁCE
ZÁKLADNÍ ŠKOLA, ŠKOLNÍ 24, BYSTRÉ 569 92
9. ROČNÍK**

Vývoj módy za posledních 100 let

Erika Benešová

ŠKOLNÍ ROK 2014/2015

Prohlašuji, že jsem absolventskou práci vypracovala samostatně a všechny použité zdroje jsem řádně uvedla.

Děkuji za pomoc při zpracování tématu mému garantovi, Mgr. Janu Mužíkovi.

V Bystrém, 22. května 2015

.....

Obsah

Úvod.....	2
1 Teoretická část.....	3
1.1 Vysvětlení pojmu – móda.....	3
1.2 Historie oblékání a vývoj oděvů od počátků 20. století.....	4
1.2.1 Počátky 20. století.....	4
1.2.2 20. léta 20. století.....	4
1.2.3 30. léta 20. století.....	5
1.2.4 40. léta 20. století.....	5
1.2.5 50. léta 20. století.....	6
1.2.6 60. léta 20. století.....	7
1.2.7 70. léta 20. století.....	8
1.2.8 80. léta 20. století.....	8
1.2.9 90. léta 20. století.....	9
1.2.10 21. století.....	9
1.3 Nejslavnější návrháři a značky.....	10
2 Praktická část.....	12
2.1 Cíl práce.....	12
2.2 Metodika práce.....	12
2.3 Výsledky práce.....	13
3 Závěr.....	25
Seznam použitých zdrojů.....	26
Přílohy.....	27

Úvod

Tuto práci jsem si vybrala, protože se už delší dobu zajímám o vývoj módy od počátku minulého století, ale také jsem se chtěla dozvědět nové informace, o kterých jsem doposud nevěděla.

Nejprve jsem nastudovala potřebnou literaturu, některé internetové stránky a v neposlední řadě jsem se podívala na filmy natočené ve zmíněných časových obdobích.

Cílem mé práce je přiblížení nedávné historie v oblékání a vývoje oděvů v jednotlivých letech. Také mě zajímají názory ostatních na módu minulých a současných let, a proto jsem využila metody dotazníkového šetření.

Tato absolventská práce je tedy členěna na teoretickou část, ve které jsou vysvětleny související pojmy, dále je podrobně rozepsána historie jednotlivých let z hlediska módy a nechybí zajímavosti o nejznámějších návrhářích a značkách. Ve druhé praktické části je prostřednictvím vyhodnoceného dotazníkového šetření přiblížen vliv módy na současnou mládež.

1 Teoretická část

1.1 Vysvětlení pojmu – móda

Móda, co je to vůbec móda? Definovat tento pojem je opravdu obtížné, ale faktem zůstává, že neexistuje člověk, který by toto slovo neznal a něco si pod ním nepředstavil.

Pojem **móda** (z francouzského *mode*, které vzniklo z latinského *modus* – míra, vzhled, způsob, pravidlo, předpis) představuje pro každé období naprosto něco jiného (viz Obr. č. 1). Neustále se objevují nové módní trendy. To, co je nové, se nazývá módní („in“). To, co je už překonané, se nazývá staromódní („out“). Někdy se móda po určitém čase opět vrací, ale ne každý si to uvědomuje a dokáže si toho povšimnout.

Pro někoho je móda svět, cesta, kterou nám určují světoznámí návrháři. Pro jiné je móda to, co mohou koupit v obchodech. Pro jiné je to něco, co vidí na ulici. Většinu z nás, když se řekne móda, napadne oblečení. Skutečností ale je, že právě oblečení je hlavní součástí tvořící módu, s oblečením je neodmyslitelně spojena a stále se mění. Ale také se k ní řadí úprava vlasů a úprava zevnějšku obecně.

„Móda není pouze o oblečení. Móda je na obloze, na ulici, móda souvisí s našimi nápady, s tím, jak žijeme a s tím, co se děje kolem nás.“ Coco Chanel

Obr. č. 1: Vývoj módy
Zdroj: [1]

1.2 Historie oblékání a vývoj oděvů od počátků 20. století

1.2.1 Počátky 20. století

Na počátku 20. století se naplno začaly projevovat revoluční změny v oblečení. Ženy odložily spodničky a korzety. Dlouhé sukně vystřídaly krátké a dámská móda se inspirovala mužskou, začaly se nosit kalhoty a kostýmky, také se více projevila sportovní móda. Vybíjejí se vzácná zvířata kvůli kožešinám.

Vše začalo v Paříži, když ruský Sergej Ďagilev představil svůj balet, ve kterém se objevila spousta exotických barev a šílených modelů, které inspirovaly nejen módní návrháře, ale i běžný život.

Francouzský Paul Poiret se řadí mezi nejlepší návrháře těchto let, zásadně změnil dámské odívání. Ustoupil od složitých střihů, preferoval přirozený tvar těla. Navrhl známé harémové kalhoty, konfuciovské pláště a kimona. Jeho modely se objevily v divadelní hře *Le Minaret*. Paul je dodnes velkou inspirací mnoha módních návrhářů a značek jako Prada, Proenza Schouler a Rei Kawakubo.

Během první světové války móda neklesá. Do módy přišly kožešiny exotických zvířat, šály a šátky. Vznikl dodnes známý magazín *Vogue*, ve kterém se objevovaly nákresy rób, články o módě a umění.

1.2.2 20. léta 20. století

Móda dvacátých let se nese ve znamení uvolněnosti, pohodlnosti a je zjednodušena od předchozích období. Dochází ke zkracování nejen sukní, ale i účesů, kterým vévodilo mikádo. Z šatů zmizely rukávy a nahradila je ramínka, dlouhé rukávy měly pouze kabáty a svetříky.

V tomto století je známá módní návrhářka **Coco Chanel**, která pochází z Francie (viz Obr. č. 2). Se svou *Haute couture* udávala tón světovému módnímu průmyslu. Přepracovala pánské střihy na pohodlné dámské oblečení pro volný čas. Nejznámější součástí jejího šatníku se staly „malé černé“. Malé černé šaty vycházely z jednoduché košilové linie. Nezbytností byly kabelky, pásky, šály a šperky.

Pánská móda byla ovlivněna architektonickým stylem. Nosila se vypasovaná sáčka s úzkými rameny. Začíná se psát historie značek klasických pánských obleků, jako je Rudolph Valentino, nebo Tom Browne. Pánská móda si oblíbila barvy, jako je hnědá, béžová a šedá. Moderním vzorem byl také proužek.

Rozvoj sportu s sebou přinesl i otázku sportovního oblečení, několik druhů sportů mělo své speciální oblečení, byly to většinou krátké šortky a košilka bez rukávů, sešité k sobě a přepásané páskem.

Dalším typickým doplňkem byl klobouk, který vždy obepíná celou hlavu. Klobouky mají mnoho podob a zvyrazňují tvar hlavy.

Obr. č. 2: Coco Chanel
Zdroj: [2]

1.2.3 30. léta 20. století

Toto období bylo silně poznamenáno politickými okolnostmi. Zatímco 20. léta přála krátkým sukním, v následujících letech se délka sukní opět prodlužuje a dokonce i rozšiřuje. Také rukávy se prodloužily na maximální délku. Oblíbené jsou kaligrafické, exotické a námořnické vzory. V roce 1935 se objevuje nylonové vlákno, díky kterému vznikají populární „nylonky“ (dnešní silonky). Během prvního roku, kdy se nylonky objevily, se prodalo více než 5 milionů párů. Strohlost 20. let byla vystřídána něžností a romantikou.

Významnou návrhářkou v těchto letech byla Madeleine Vionnetová, která se zastávala složitějších střihů, které podtrhují ženskost. Opakem jí byla známá Coco Chanel, která dávala přednost jednoduchým a strohým střihům. V Paříži se prosadil jako první americký návrhář Main Rousseau Boucher, který obohatil módu o šortky do půli stehen a plážové kalhoty, stal se také redaktorem známého francouzského módního magazínu **Vogue**. V roce 1933 uvedla Elsa Schiaparelliová na trh módu širokých ramen s vycpávkami, které kontrastovaly úzký pas.

U žen vstoupila obliba motorismu, to se také odrazilo v odívání. V běžném životě dívky nosí kožené bundy zdobené množstvím zipů. Na hlavách se nosí elegantní kloboučky posazené lehce na bok. Šaty a kostýmy jsou v pase zdobeny páskem nebo mašlí. Nezbytnou součástí žen jsou také rukavičky, které se při žádné příležitosti nesundávaly. V mužském šatníku nesměly chybět klobouky, rukavice, kravaty, vestičky. Muž vlastnil několikero typů obleků – do práce, na společenské události, oficiální návštěvy, cestování, sport a volný čas.

1.2.4 40. léta 20. století

40. léta jsou v dnešní době společně s 50. léty asi nejpobulárnější období. Mnoho dívek se inspiruje touto dobou na běžné nošení nebo se pořádají různé karnevaly v tomto stylu. Ženy ve 40. letech byly opravdu hubené a měly úzké boky, proto se této době právem říká „hubená léta“. Kvůli 2. světové válce hrozil zánik módy, na vše fungoval přidělový systém, i na oděvní materiály. Na kabát se mohlo spotřebovat maximálně 4 metry látky, na halenku pouze 1 metr. Nedostatek materiálu byl zásadním problémem v módě v období 2. světové války.

Pro 40. léta platí pár zásad – úzká sukně, kabáty a šaty po kolena, výstřihy ve tvaru V, hranatá ramena. Většina oděvů byla jednobarevná, ze vzorů se výrazně ujaly **puntíky**. Nedostatkem materiálu na oblečení si to ženy vyhrazovaly makeupezem a účesem. Vlasy byly sepnuté do zapletených drdolů, které zdobily různé čelenky, stužky a další vlasové doplňky. Nedostatek nylonových punčocháčů způsobil, že si ženy místo nich kreslily na lýtka švy černou tužkou nebo krémem na boty, který se používal i místo řasenky na oči.

Roku 1946, Christian **Dior** otevřel svůj první obchod. Modely Christiana byly považovány za velmi avantgardní a vzrušující, novinkou byly princesové šaty (bez pasu, po celém těle, rozšiřovaly se a končily v púlce lýtek). Mezi další významné návrháře těchto let patří Jacques Fath, Claire McCardell a Charles James.

V podstatě móda těchto let zůstává stále s námi, úzké sukně, saka a výrazně červená rtěnka. Čtyřicátá léta byla sice válečná, ale také ženská.

1.2.5 50. léta 20. století

Padesátá léta byla především obdobím ekonomického růstu a obnovy po druhé světové válce. Oblečení bylo barevné, veselé, velmi ženské a s velkými výstřihy. Nosily se rozšiřující se šaty ve tvaru písmene A nebo zužující se sukně ve tvaru Y (viz Obr. č. 3). Zdůrazňuje se pas a široké boky.

Do dějin *haute couture* vešly modely Christiana Diora pod označením *new look*. Pro *new look* byly charakteristické krátké kabátky, vosí pas a široké sukně. K tomuto stylu patřily obrovské klobouky, dlouhé rukavice, hedvábné květiny a lodičky na vysokém podpatku. Jedním z talentovaných Italů, kteří se prosadili ve světě, byl Emilio **Pucci**. Proslavil se, když si jednoho dne zajel zalyžovat v kombinéze, kterou si sám navrhl. Všimla si ho fotografka módního časopisu Harper's Bazar. Tu natolik fascinovala Pucciho lyžařská kombinéza, že se rozhodla nadanému návrháři pomoci s propagací. V roce 1950 si Emilio otevírá svůj první obchod. Díky němu přicházejí na scénu dodnes oblíbené capri kalhoty. Dalším známým návrhářem je francouzský Hubert de **Givenchy**. Založil si svůj krejčovský salón v roce 1952, typickými kousky jsou oddělitelné prvky v oblečení nebo halenka Bettina, pojmenovaná po jeho modelce. Jeho siluetu „A“ objevila americká herečka Audrey Hepburn. Šaty od Givenchy se objevily v řadě filmů, např. *Snídaně u Tiffanyho*.

V Itálii se v 50. letech prosadil takzvaný „italský zázrak“. U jeho zrodu stál Renato Crotti, který zavedl pletací stroje. Došlo k šíření svetrů do Spojených států a Německa. Popularita italské módy byla najednou tak vysoká, že francouzští návrháři začali mít strach z konkurence.

Ve Spojených státech hrají velkou roli teenageři, vše se přizpůsobuje jejich oblečení – **rock'n'rollu** a motorkářství. Kdo v této době neměl koženou bundu, jako by neexistoval. Toto období dobře vystihuje americký muzikální film **Pomáda**, pastelové barvy, široké sukně, plastové doplňky, šátky ve vlasech. Muži si nápadně gelovali vlasy.

Padesátá léta jsou obdobím **Marilyn Monroe** a **Elvise Presleyho**. Tyto dva kulturní stereotypy dokonale reprezentují módu a styl těchto let. Marilyn byla symbolem 50. let, objevila se na mnoha titulních stranách magazínů.

K revolučním změnám došlo také v prezentaci módy. Objevuje se nový způsob módních fotografií. Místo v uzavřených ateliérech se modelky fotí venku.

Na trh byla uvedena panenka Barbie s Kenem, s účelem, aby se malé dívky seznamovaly s modely haute couture.

Trendy v líčení zůstávají stejné, oči jsou téměř nenalíčené, pouze orámované černou linkou a s mnoha vrstvami řasenky, častá je i aplikace umělých řas. Pusa je namalovaná rudou rtěnkou.

50. léta důrazně ovlivnila náš současný svět a co se týče módy, velmi často se chodíme inspirovat právě do tohoto období.

Obr. č. 3: Móda 50. let
Zdroj: [3]

1.2.6 60. léta 20. století

Móda šedesátých let byla ovlivněna sociální situací, kdy společnost žila popem a mladí si s radostí užívali sexuální revoluce. Hnutí **hippies** je především spojováno s tímto obdobím, kde panovala naprostá svoboda a hlavním cílem bylo šokovat (viz Obr. č. 4). Lidé zkoušejí experimentovat a nebojí se ničeho nového. Oproti předchozím létům je tato móda naprosto něco jiného, rozmanitého a kreativního. Styl hippies, neboli květinové děti, představoval typické prvky jako čelenky, džíny do zvonu, květinový vzor, indiánské peleríny, batikované košile, dlouhé vlasy a šperky.

Nespoutaný život, oblečení a vzhled hippies se ovšem nelíbil každému. Rokem 1967 na pár sezón obsadila místo vlna Skinheads, stavějící se proti měšťanství, komfortismu a hippies. Typickým znakem se stala vyholená hlava, těžké pracovní boty, seprané džíny, vojenské letecké bundy, kšandy a košile značky Ben Sherman.

Oproti tomu Francie si zachovala svou vznešenost a honosnou módu, tím u mladých „revolucionářů“ ovšem neuspěla, a tak zaznamenala úpadek.

Je rok 1967 a v Británii je povolena homosexualita. Na ulicích vidáme odvážné a výstřední oblečení s pop-artovými potisky od známého Andrew Warhola. Vzniká tzv. unisex, což znamená stejné prvky v oblečení pro muže a ženy. Vlastní firmu zakládá i **Calvin Klein**, který vynalezl nový střih džín těsně obepínajících nohy.

Módní ikonou 60. let byla vyhublá modelka, s krátkými vlasy a velkýma očima – **Twiggy**. Dříve byly v centru pozornosti pas a prsa, ale v šedesátých letech nastal zlom a největším zájmem se staly nohy. Dlouhé, hubené nohy ke kterým patří také **minisukně**, kterou vymyslela mladá návrhářka Mary Quant.

Dalším návrhářem je dnes světově známý **Yves Saint Laurent**. Jeho první kolekce měla veliký úspěch, jeho modely trvale ovlivnily vývoj módy. Návrhář aplikuje černou barvu na denní nošení a také vytváří dámskou verzi pánského smokingu. S průhledným *nude lookem* vyvolá značka YSL v USA v 60. letech skandál.

Mezi další známé návrháře se také řadí Emanuel Ungaro, Paco Rabanne a Pierre Cardin.

Obrovský vliv mají také muzikanti a to především legendární Beatles nebo Rolling Stones. Díky těmto kapelám nastal velký obrat v pánské módě. Beatles reprezentují oblek Pierra Cardina – sako bez klop a rovné kalhoty.

Šedesátá léta jsou dnes častou inspirací mnoha světově proslulých módních návrhářů. Jak můžeme vidět, přinesla mnoho výrazných a zároveň odlišných trendů. Radí se jako nejrevolučnější období v historii módy.

Obr. č. 4: Styl hippies
Zdroj: [4]

1.2.7 70. léta 20. století

Po rozverných 60. letech nastupují s plno odlišnými trendy 70. léta, vyznačující se barevnými vzorovými materiály. Začátek se ještě nesl ve stylu hippies.

Velice populární jsou džíny, dělají se potrhané, špinavé, oprané, bokové a s různými výšivkami a flitry. Z módních doplňků značně vedou velké korále, čelenky, náramky, květiny ve vlasech a velké sluneční brýle. Hodně se používala umělá vlákna (krimplen, tesil, chemlon). Velký význam má samet, vlna, satén a krajka. Kromě pletení se projevilo i háčkování a to dokonce i celých dámských šatů. Nosí se výrazně větší kabelky, než v minulých letech, avšak k elegantnímu oblečení se vrací psaníčka. Boty mají širokou špičku a silný podpatek, společenské oblečení se doplňuje lodičkami na vyšším podpatku.

Roku 1970 otevírá japonský Takada **Kenzo** obchod s oblečením Jungle Jap, modely hýří barvami jako žádné jiné. Jeho střihy byly zpočátku převážně tradičně asijské, ale později se spojily se Západem, z celého světa Kenzo vytvořil z originálních střihů, vzorů a materiálů nezaměnitelný styl. Vlastní návrhářské studio otevírá také Giorgio **Armani**, v roce 1972 představil první kolekci pánský oděvů, přišel s nápadem saka bez vycpávek. Významní návrháři v těchto letech jsou také Sonia Rykiel, Missoni, Ossie Clark a Issey Miyake.

Mladí se v odívání inspirují jamajskou hudbou reggae s Jimmym Cliffem a Bobem Marleyem. Také vzniká anarchistický „punk“, jehož typickými znaky jsou potrhané oblečení plné cvočků. V pozdních 70. letech byla móda velice ovlivněna **disko** stylem, nosily se krátké sukně, hedvábné topy, topy s třásněmi a obuv s vysokými podpatky.

Sedmdesátá léta jsou časy totality, útisku a nesvobody, a však v módě je hodně barev, fantazie, kreativity a experimentů.

1.2.8 80. léta 20. století

Móda 80. let je označována jako éra nevkusu, výstřednosti a bláznivých modelů, protože se obléká téměř všechno. Její výstřednost a barevnost často evokuje dojem lacinosti.

V šatníku nesměly chybět džínové bundy, „plíšňáky“ (vyšisované kalhoty připomínající plíseň), „mrkváče“ (kalhoty široké v pase a zúžené u kotníků), vestičky, volné topy „oversized“, lodičky a kozačky na jehlovém podpatku, plastové náramky a náušnice v nápadných barvách. Nosily se legíny, které byly upnuté, lesklé, barevné a šly lehce zastrčit do bot. Velice oblíbené také byly **džíny z Tuzexu**, bohužel bylo velice těžké je sehnat. Komu se podařilo získat tento módní kousek, nosil jej s pýchou až do úplného roztrhání. V módě je stále motorkářské oblečení, černé bundy s imitací kůže. Líčení očí je velice výrazné, pusa je namalovaná rudou rtěnkou a vlasy se načesávají na jednu stranu a natáčejí se kulmou nebo se tupírují do velkého afra a doplňují látkovou čelenkou.

Jedním z nejznámějších návrhářů je **Karl Lagerfeld**, který pracoval pro mnoho známých módních značek (Chloé, Chanel, H&M, Adidas, Tommy Hilfiger). V roce 1984 otevřel svůj první módní dům Champs-Élysées. Mezi další známé návrháře se řadí Rei Kawakubo, Vivienne Westwood, Domenico Dolce a Stefan Gabbana, Gianni Versace a Jean Paul Gaultier.

Móda sice byla považována za lacinou a velice nápadnou, ale přesto měla své kouzlo, neboť je plná fantazie a zajímavých kreací.

1.2.9 90. léta 20. století

Důležitým vlivem ke konci 20. století bylo otevření hranic mezi Západem a Východem, což přispělo k rozvoji módy na Východě a k nové inspiraci na Západě. Na rozdíl od barevných a „umělohmotných“ osmdesátých let vstupuje do devadesátých let realizace myšlenky návratu k přírodě a přírodním materiálům.

V módě se projevilo mnoho různých stylů, např. **Grunge styl**, který je inspirován pouličním stylem a hlavním vzorem jsou kapely Pearl Jam a Nirvana, v čele s Kurtem Cobainem, se svým „zanedbaným“ stylem, kterým inspiroval teenagery po celém světě. Mladí se oblékají do poničeného, vytahaného a vybledlého oblečení, typické jsou vytahané svetry, potřhané kalhoty, velké boty a kárované košile.

Dalším stylem je hiphopová móda, která vznikla v Americe. Hlavní podíl na tuto módu má newyorská skupina Wu-Tang, založena v roce 1992. Jako první si založili svoji vlastní hiphopovou značku Wu-wear. Specifické bylo sportovní oblečení, vrstvení, dlouhé volné věci, široké kalhoty spuštěné nížko, velikost XXL, baseballová čepice, která se nosila také se šátkem nebo pod kapucí.

V této době se jako celebrity braly **topmodelky**, např. Cindy Crawford, Claudia Schiffer, Linda Evangelista, které patří mezi jedny z nejbohatších a nejobdivovanějších lidí světa. Jejich přítomnost byla žádána na každé důležitější akci. Mnohé z nich odmítaly předvádět kožešiny a kožichy, kvůli zvířatům zabíjeným „pro krásu“. Idolem se stávají i vychrtlé modelky – Kate Moss, a to je jedna z hlavních příčin stále aktuálních problémů s rozšiřující se anorexií.

Nezaměnitelným prvkem této doby byly tenisky. Adidas, Puma a také Vans začali v 90. letech nosit „skejtáči“, oblíbené byly i tenisky Nike Air Max se vzduchovým polštářkem v podpatku, které poukazovaly na hip hop a zažily znovuzrození v loňském roce. V roce 1997 přišla Prada s teniskami Red Stripe, symbolizovaly sportovně-městskou mánii 90. let. Neodmyslitelnou součástí Grunge stylu byly plátěné tenisky **Converse All Star**.

Každé módní období má své silné okamžiky, ale také trendy, ze kterých se osypáváme, když to dnes vidíme, ale tenkrát to chtěl skoro každý. Například velice populární byly malé brýle, se slabými obroučky a barevnými skly. Do dnes se částečně udrželo vrstvené oblečení – krátké rukávy přes dlouhé, tzv. lacláče – kalhoty s kšandami a široké oblečení.

Módní svět se rozdělil na dvě skupiny. Na ty, kteří se chtějí odlišit a být originální, a ty, kteří si chtějí žít poklidně svůj život a nevybočovat z davu.

1.2.10 21. století

Století, ve kterém žijeme, je převážně inspirováno minulými lety, můžeme tedy říct, že se móda stále opakuje. Moderními jsou např. boty Vans, Converse, Nike Air Max, vyrobené už v předchozích letech, boty na podpatku, které sice vznikly už v 15 000 př. n. l. a hodně oblíbené v 50. letech. Také alespoň jeden kousek ze stylu rock'n'roll, hippies a grunge má skoro každý v šatníku, ať už se jedná o koženou bundu, peleríny nebo kostkované košile a potřhané džíny.

Každý člověk má svůj vlastní styl života a hlavně oblékání. Lidé se více začínají zajímat o to, co nosí na sobě. Ve větších městech se začínají stavět nákupní domy s nově vzniklými značkami, ale i z minulého století (s. Oliver, H&M, Adidas, New Yorker, Zara a další).

Ve 21. století se nedají shrnout typické znaky, jelikož každý nosí to, co se mu líbí a móda se stále opakuje, ale i přesto můžeme doufat, že nakonec budoucí historikové módy budou brát nultá léta a současnost jako jedno z módních období.

1.3 Nejslavnější návrháři a značky

Adolf Dassler - Roku 1920, německý obchodník realizoval svou vizi, že každý sportovec by měl jít na start s kompletním vybavením. Adidas je v současnosti jednou z nejoblíbenějších sportovních značek.

Calvin Klein - Patří bezpochyby k nejluxusnějším módním značkám. Roku 1968 zakládá společnost Calvin Klein Ltd. Oblečení je ležérní, bez zbytečných ozdob a z přírodních materiálů.

Coco Chanel - Je nejznámější návrhářkou na celém světě, neměla žádné vzdělání v oboru odívání, ale už v roce 1926 s vynálezem „malých černých“ začíná psát dějiny *couture*.

Dolce & Gabbana - Italové Domenico Dolce a Stefano Gabbana, zakládají 1985 v Miláně firmu Dolce & Gabbana. Navrhují přepychové modely s nápaditými potisky a zvířecími motivy.

Emanuel Ungaro - Od roku 1969 tvoří vlastní kolekce *haute couture* a *prêt-à-porter*. Rád experimentuje s barvami, jeho charakteristický styl se vyznačuje pestrou směsí velkých puntíků, proužků a kostek.

Emilio Pucci - Italský lyžař, který v roce 1950 založil stejnojmennou značku. Díky odvážným barvám a vzorům se značka stala oblíbenou u hollywoodských hvězd. Z jeho dílny pocházejí rovněž *capri kalhoty*.

Gianni Versace - Ital, který byl známý především kombinováním více módních období a linií. V jeho stopách pokračuje jeho sestra Donatella, která má ráda výrazné potisky a hodně upnuté střihy.

Giorgio Armani - V roce 1974 zakládá svoji vlastní značku. Nevymýšlel extravagantní modely, ale modely spíše volného střihu, který není přesně na míru.

Guccio Gucci - Zabýval se od roku 1921 výrobou kožených věcí. Rodinný podnik je rozdělen mezi 4 syny, z nichž nejúspěšnější Aldo Gucci uvádí na trh výrobek firmy – *mokasíny*.

Hubert de Givenchy - Roku 1952 založil svůj ateliér. Seznámil se s herečkou Audrey Hepburn a navrhoval pro ní oblečení. Pomohla značce svými filmovými kostýmy ke světovému uznání. Jeho střihy jsou prosté a jednoduché.

Hugo Boss - Před 80 lety založil německý Hugo Ferdinand Boss firmu, zaměřenou od pracovních obleků až k designovému obleku. Od roku 1998 slaví značka velké úspěchy i v dámské módě.

Christian Dior - Svoji první kolekci navrhl v roce 1947, ve 42 letech. Do dějin *haute couture* vešly jeho modely pod označením *new look*. Slávy si bohužel neužil dlouho, zemřel v 52 letech.

Jean Paul Gaultier - Francouz, který je známý tím, že navrhl věčně kopírované modrobílé pruhované triko. Jeho tvorba se dotýká náboženských a politických témat, nebo zdůrazňuje jinou sexuální orientaci.

Karl Lagerfeld - Neznamená pouze značku, ale 40 let působení v oboru, který značně ovlivnil. Pracoval pro mnoho známých značek (Chanel, Chloé a jiné). V roce 1974 zakládá první vlastní firmu.

Kenzo Takada - Japonský návrhář v roce 1964 odešel do Paříže, kde se svým exotickým stylem proslavil. Otevřel si butik nazývaný Jungle Jap.

Louis Vuitton - Značka, která je synonymem absolutního luxusu a nejlepší kvality, v 50. letech se zrodilo legendární logo LV, které v kombinaci s typickým květinovým vzorem charakterizuje nezaměnitelný výrobek této značky.

Marc Jacobs - Od konce 90. let je považován za jednoho z nejvýznamnějších pařížských návrhářů. Jeho návrhy byly nápadité, avšak pohodlné a nositelné.

Michael Kors - Začal již v 80. letech, úspěch však přišel až v letech 1999 – 2005, kdy působil jako hlavní návrhář značky Céline. Po založení své vlastní značky se mu podařilo prosadit na všech pěti kontinentech.

Miuccia Prada - Její dědeček založil v roce 1913 značku Prada. Původně šlo hlavně o kabelky a různé doplňky. Ale v současnosti je Prada rozšířena po celém světě.

René Lacoste - Značka s nezaměnitelným logem krokodýla je známá po celém světě, návrhář si vysloužil pro svou nebezpečnost a urputnost přezdívku krokodýl. Vynalezl bílé sportovní polokošile z bavlněného žerzeje s vroubkovaným límečkem.

Sonia Rykiel - Během svého těhotenství v roce 1962 nenašla žádné pohodlné a pružné šaty, tak si upletla celou kolekci sama. V 70. letech zavádí vrstvený vzhled a stává se „královnou pletenin“. Pruhy, které jsou pro její modely typické, se stávají součástí loga značky Sonia Rykiel.

Tommy Hilfiger - V polovině 80. let založil svou vlastní značku a rychle se stal jedním z nejžádanějších tvůrců pánské módy. Jeho móda je pro zákazníky každého věku. Vedle uhlazeného a pestrobarevného *casual wear* stylu zakládá také *city look* a nízko posazené, o několik čísel větší džíny.

Vivienne Westwood - Je označována za „Punkovou dámu“. Její móda je rázná a výstřední, jako ona sama. Svými modely chce upozornit na některé politické problémy.

Yves Saint Laurent - Návrhář z Alžírsko nejprve navrhoval pro operní a baletní představení. Jeho nejznámější model je „smoking“ pro ženy.

2 Praktická část

2.1 Cíl práce

Cílem této práce je zjistit, jaké povědomí má současná mládež o módě a jestli, popřípadě jak, módní trendy dnešní dívky a chlapce nějak ovlivňují.

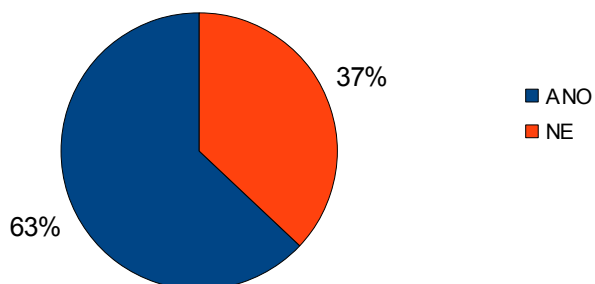
2.2 Metodika práce

Při vypracování této práce byla použita metoda dotazníkového šetření. Zkoumaným souborem jsou žáci Základní školy v Bystrém, v celkovém počtu dotazovaných 142 (z toho 75 dívek a 67 chlapců). Věkové rozmezí dotazovaných žáků je 11 – 15 let. Dotazník se skládá ze čtrnácti otázek týkajících se módy.

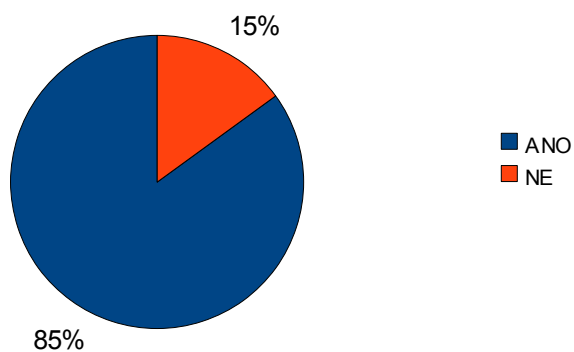
2.3 Výsledky práce

Z grafu č. 1 je patrné, že většina odpovídajících se zajímá o módu, především však dívky (viz Graf č. 2). U chlapců je větší množství odpovědí „ne“ (viz Graf č. 3).

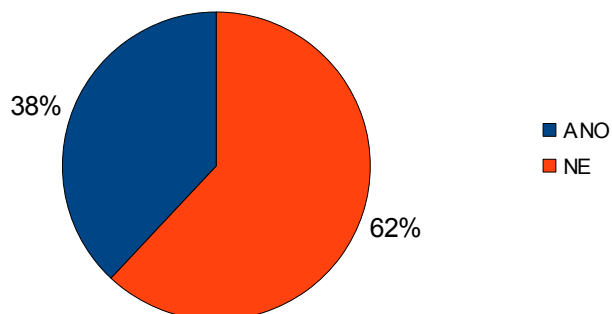
Graf č. 1: Zajímáš se o módu? (celkově)

Graf č. 2: Zajímáš se o módu? (dívky)

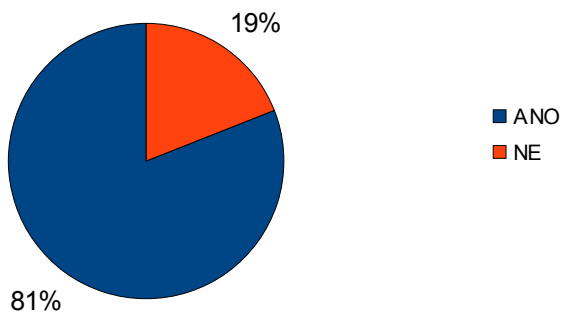

Graf č. 3: Zajímáš se o módu? (chlapci)

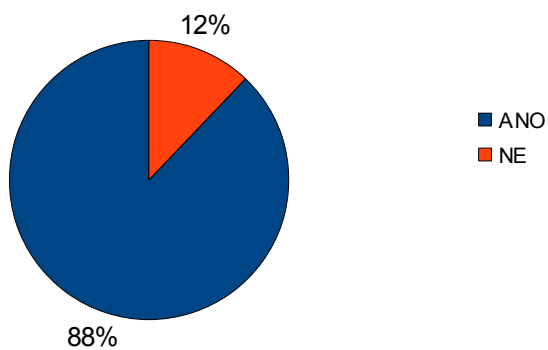

Z grafů č. 4, 5 a 6 lze vyčíst, že většina dotazovaných si oblečení vybírá sama, u chlapců je však tento poměr o něco nižší než u dívek.

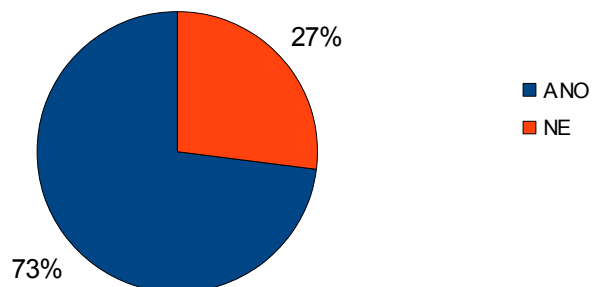
Graf č. 4: Vybíráš si oblečení sám/sama? (celkově)

Graf č. 5: Vybíráš si oblečení sama? (dívky)

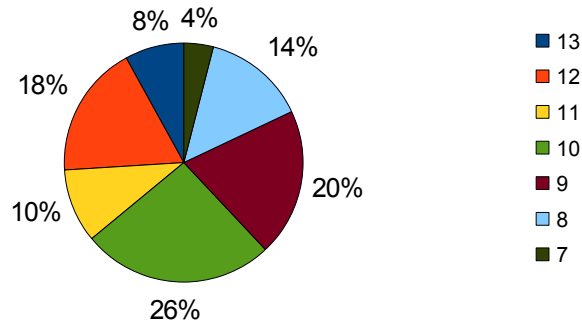

Graf č. 6: Vybíráš si oblečení sám? (chlapci)

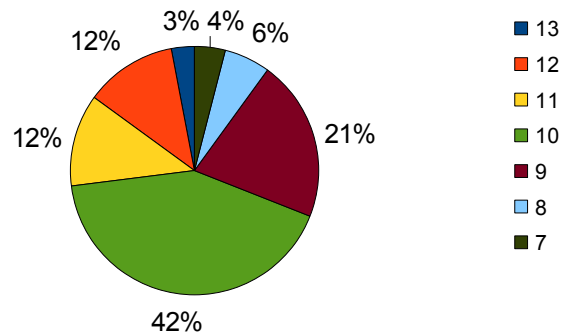

V grafu č. 7 je poměrně překvapující, že velká část dotazovaných si oblečení vybírá sama již od nízkého věku. Dívky jsou v tomto ohledu oproti chlapcům očekávaně malinko napřed (viz Graf č. 8 a 9).

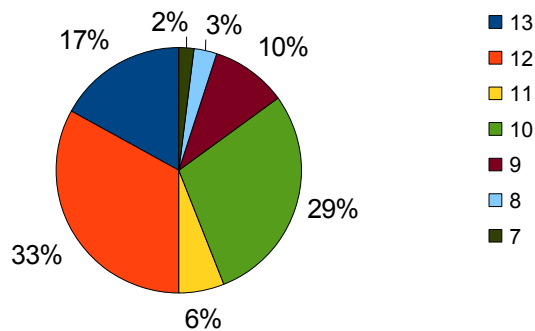
Graf č. 7: Od kolika let si vybíráš oblečení? (celkově)

Graf č. 8: Od kolika let si vybíráš oblečení? (dívky)

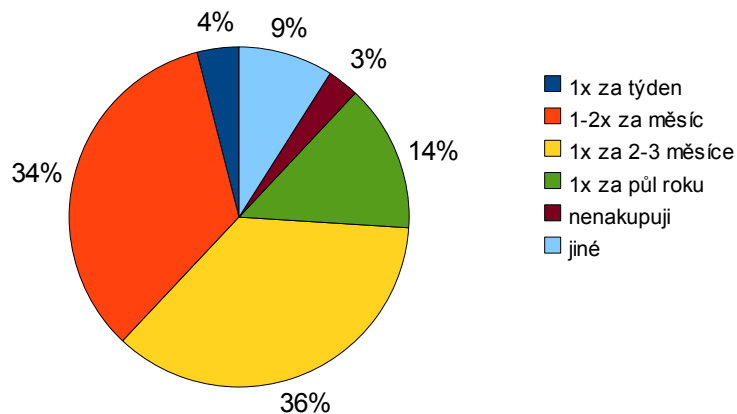

Graf č. 9: Od kolika let si vybíráš oblečení? (chlapci)

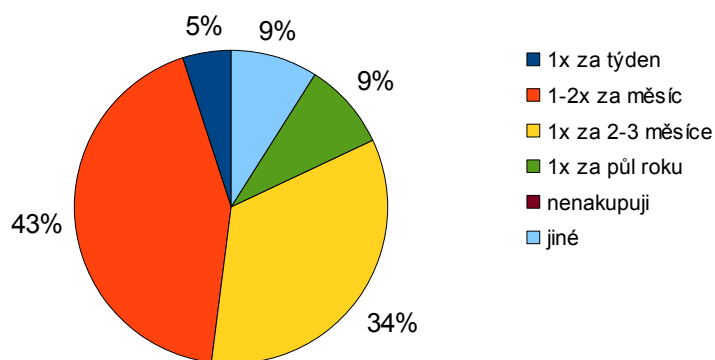

Z grafu č. 10 je patrné, že nejvíce lidí nakupuje nejčastěji jedenkrát za 2-3 měsíce nebo ti pilněji 1-2krát za měsíc. Dívky pochopitelně nakupují častěji než chlapci (viz Graf č. 11 a 12).

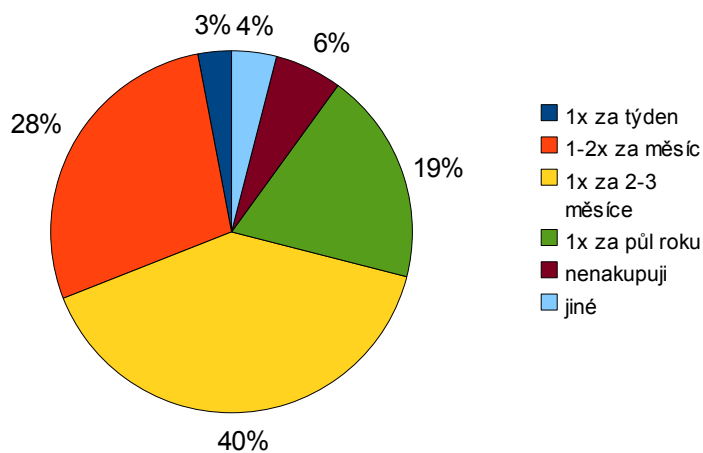
Graf č. 10: Jak často nakupuješ oblečení? (celkově)

Graf č. 11: Jak často nakupuješ oblečení? (dívky)

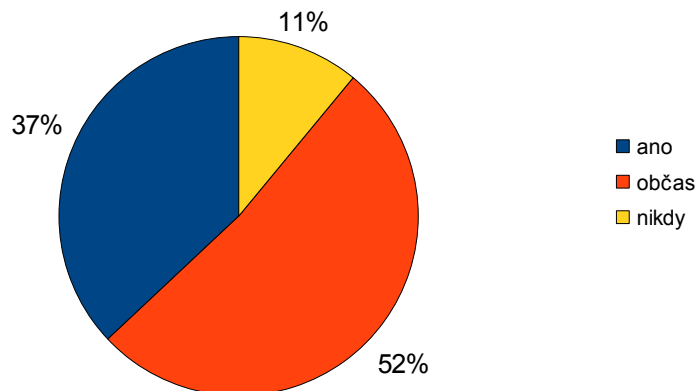

Graf č. 12: Jak často nakupuješ oblečení? (chlapci)

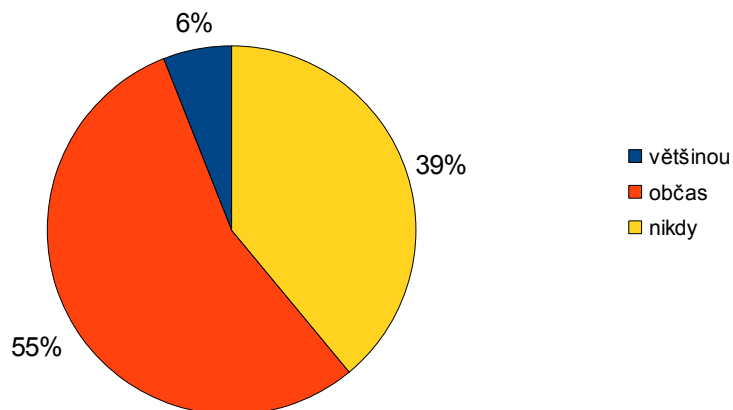
Z grafu č. 13 je vidět, že naprostá většina dotazovaných jezdí nakupovat do větších měst. Pouhých 11 % si vystačí s menšími městy.

Graf č. 13: Jezdíš nakupovat do větších měst? (celkově)

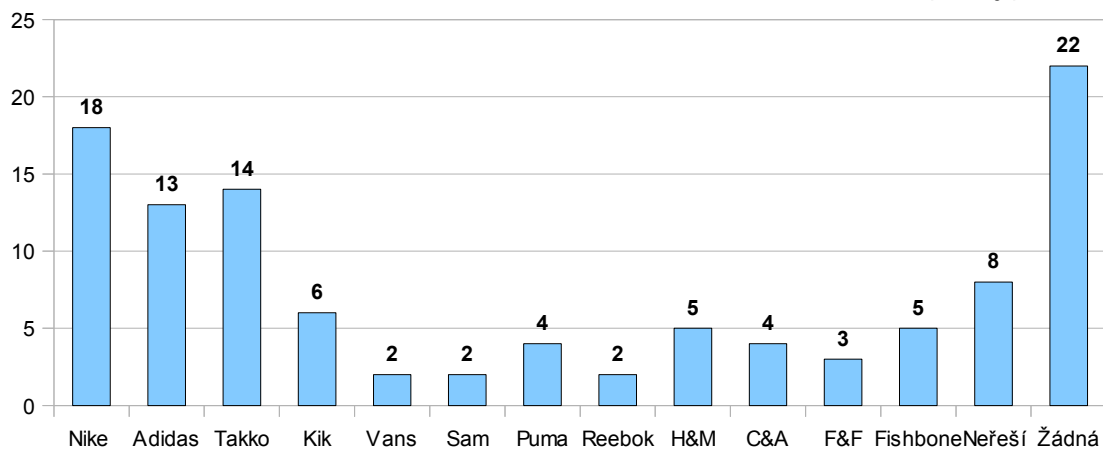
Graf č. 14 znázorňuje způsob nakupování. Přes internet nakupuje více než polovina, zatímco 39 % raději volí jiný způsob.

Graf č. 14: Nakupuješ oblečení přes internet? (celkově)

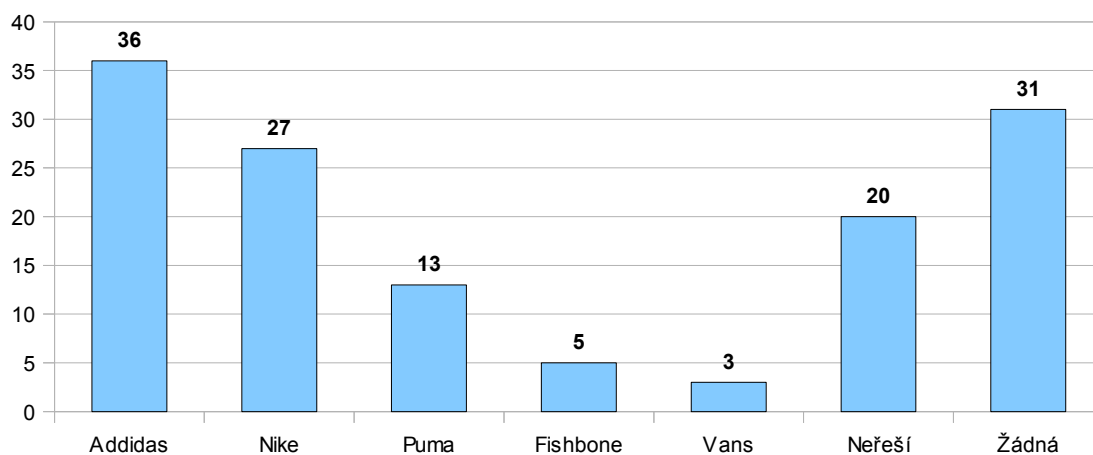

Z grafů č. 15 a 16 je patrné, že nejoblíbenější značkou celkově je Adidas a Nike. Velké procento žáků neřeší nebo nemá žádnou oblíbenou značku. V grafech někteří bohužel odpovídali místo oblíbenou značkou obchodem, ve kterém rádi nakupují, čímž došlo k menšímu zkreslení.

Graf č. 15: Jakou máš oblíbenou značku oblečení? (dívky)

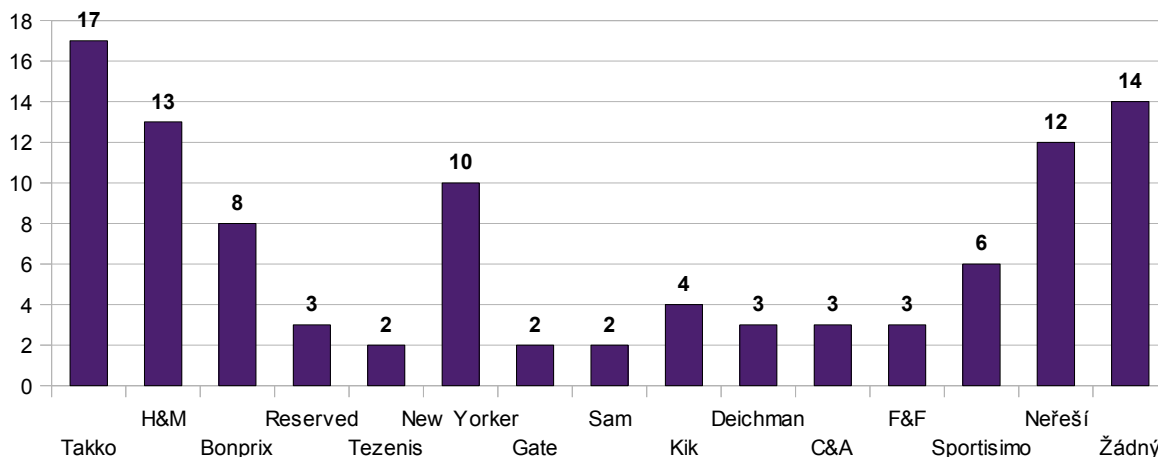
Graf č. 16: Jakou máš oblíbenou značku oblečení? (chlapci)

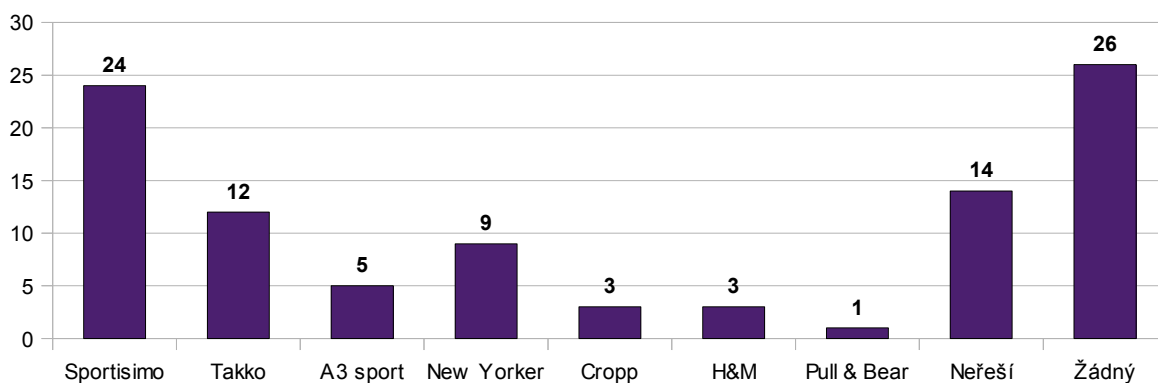
Z grafu č. 17 je patrné, že dívky mají více oblíbených obchodů než chlapci (Graf č. 18). Nejvíce oblíbeným dívčím obchodem je Takko, internetový Bonprix, H&M. Další v grafu nezmíněné obchody, a přesto u některých dotazovaných uvedené, jsou Zara, Pimkie, Ann Christine, Brandy Melville, Tally Weijl, Camaieu a další.

Chlapeckým oblíbeným obchodem je Sportisimo, Takko a A3 Sport. Velké množství chlapců se však nezajímá a nemá žádný oblíbený obchod.

Graf č. 17: Jaký je tvůj oblíbený obchod? (dívky)

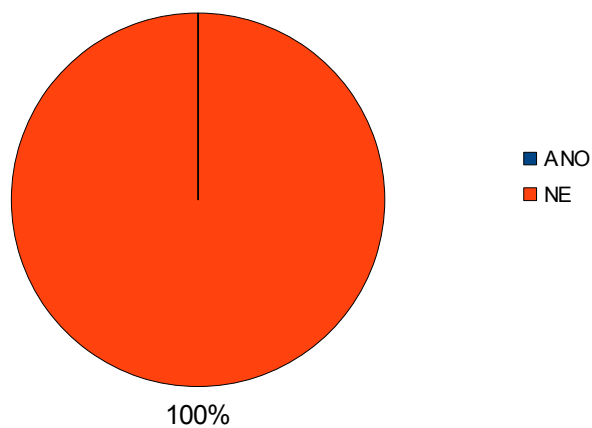

Graf č. 18: Jaký je tvůj oblíbený obchod? (chlapci)

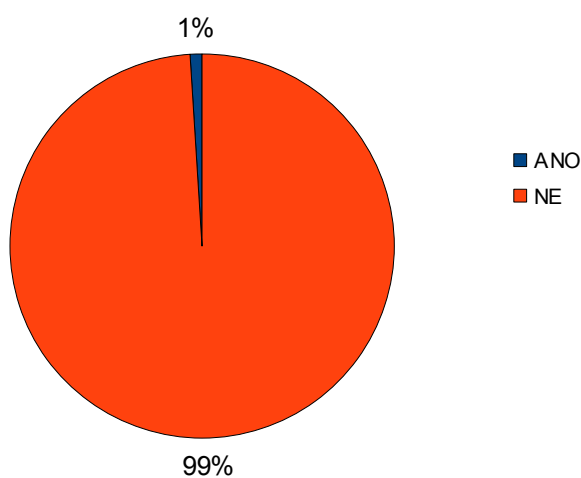

V grafech č. 19 a 20 je vidět, že téměř žádný člověk nemá oblíbeného návrháře. Příčinou je pravděpodobně malá informovanost, nízký věk a málo známých obchodů v okolí. V jediném případě, a to u chlapců, byl zmíněn módní návrhář Giorgio Armani.

Graf č. 19: Máš oblíbeného návrháře? (dívky)

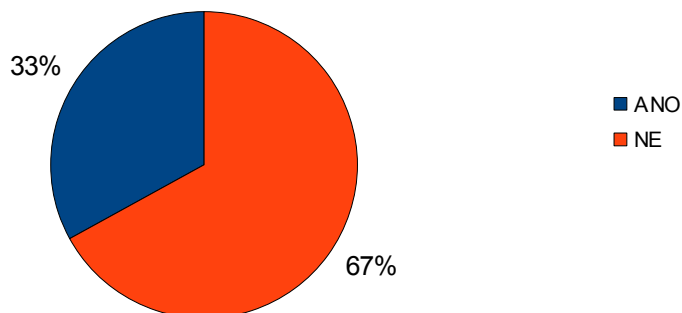

Graf č. 20: Máš oblíbeného návrháře? (chlapci)

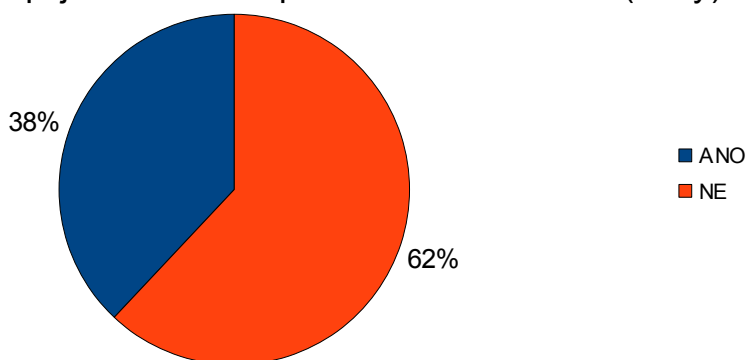

Z grafů č. 21, 22 a 23 lze vyčíst, že se většina dotazovaných žáků neobléká podle módních trendů. Zájem o módu je i zde vyšší u dívek.

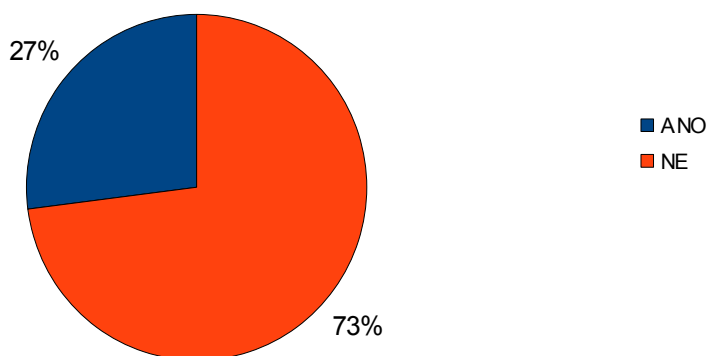
Graf č. 21: Kupuješ si oblečení podle módních trendů? (celkově)

Graf č. 22: Kupuješ si oblečení podle módních trendů? (dívky)

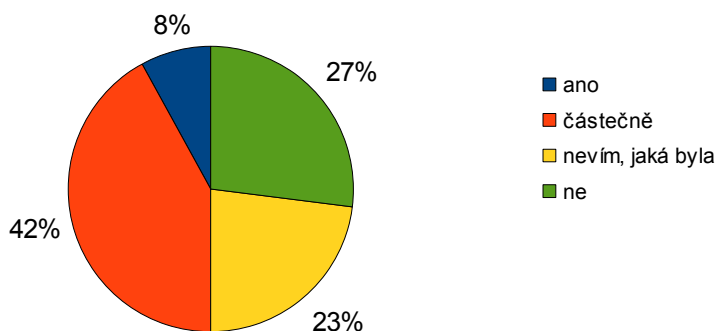

Graf č. 23: Kupuješ si oblečení podle módních trendů? (chlapci)

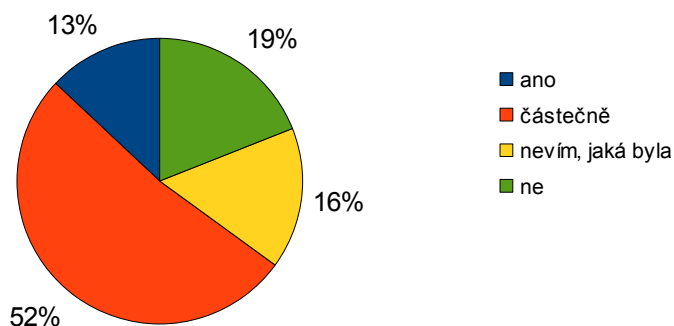

Graf č. 24 znázorňuje zálibu v módě předešlých let. Polovina žáků zálibu potvrdila, i když většina z nich pouze částečnou. Hodně z odpovídajících se v předchozích módních trendech neorientuje a dalším se nelíbí. U dívek je větší počet kladných odpovědí (viz graf č. 25). U chlapců je častou odpovědí „nevím, jaká byla“ a „ne“.

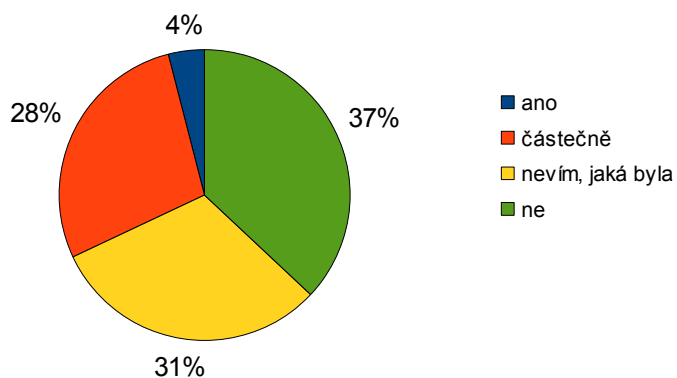
Graf č. 24: Líbí se ti móda z předešlých let? (celkově)

Graf č. 25: Líbí se ti móda z předešlých let? (dívky)

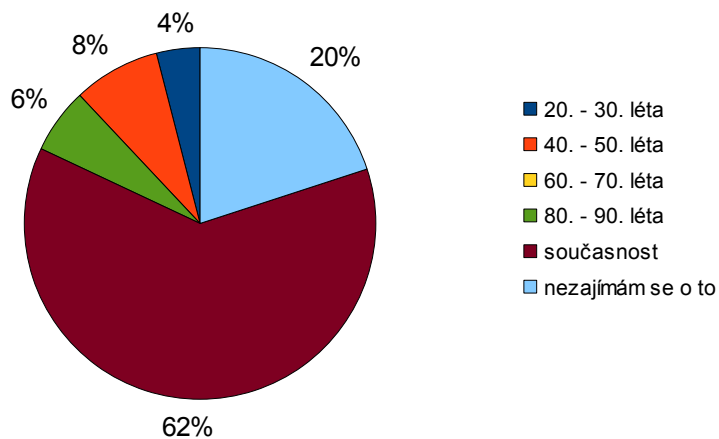

Graf č. 26: Líbí se ti móda z předešlých let? (chlapci)

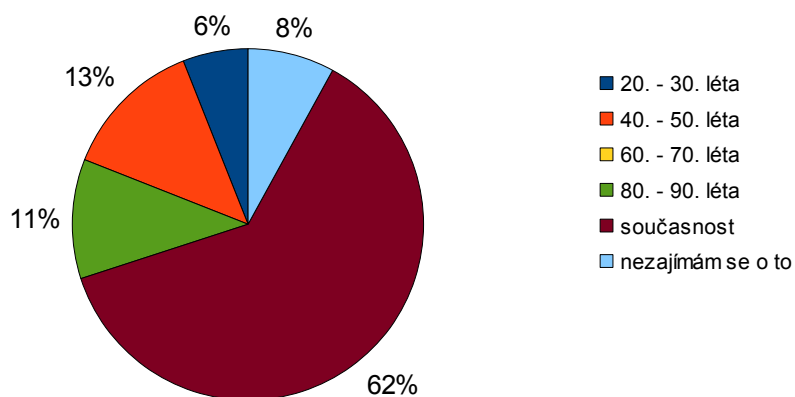

V grafech č. 27, 28 a 29 je z hlediska módních trendů patrný největší zájem o současnost. Z jiných období se líbí 40. - 50. léta a 80. - 90. léta minulého století.

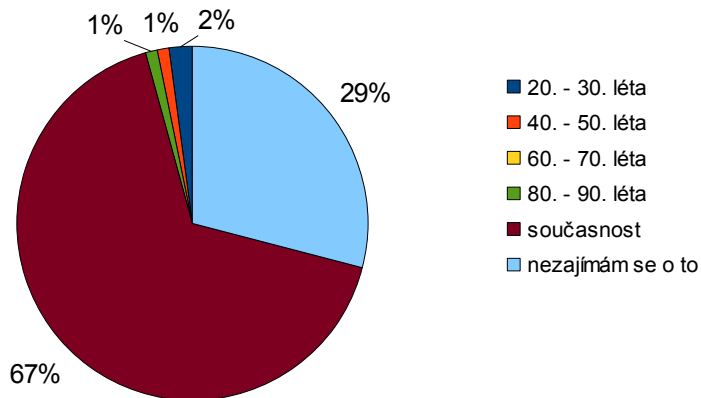
Graf č. 27: Které módní období se ti líbí nejvíce? (celkově)

Graf č. 28: Které módní období se ti líbí nejvíce? (dívky)

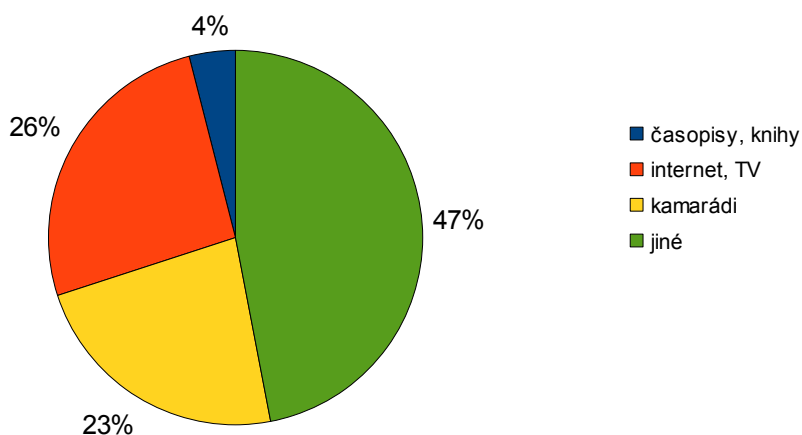

Graf č. 29: Které módní období se ti líbí nejvíce? (chlapci)

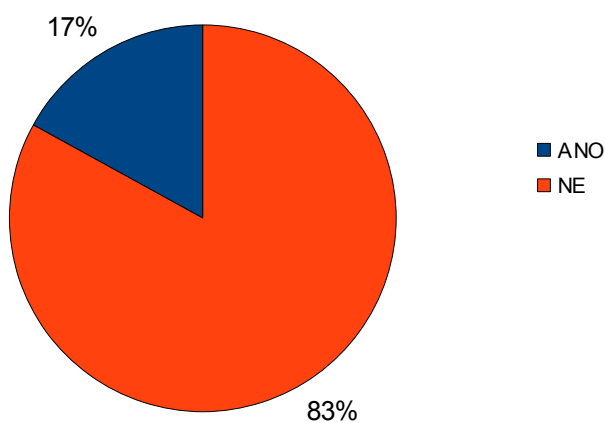
Z grafu č. 30 vyplývá, že každý se inspiroje něčím jiným, větší část se obléká podle internetu a TV či kamarádů.

Graf č. 30: Podle čeho se oblékáš a inspiroješ? (celkově)

Z grafu č. 31 je patrné, že většinu dotazovaných v módě neinspiroje žádný konkrétní člověk. V menším případě dívky inspiroje oblíbená herečka, zpěvačka nebo blízká osoba. Chlapce inspiroje móda a styl fotbalistů.

Graf č. 31: Je někdo, kdo tě v módě inspiroje? (celkově)

3 Závěr

Absolventská práce je rozdělena na dvě části. První teoretická část je z hlediska vývoje módy podrobně rozepsána po jednotlivých obdobích a je zde také vysvětlen pojem móda. Součástí je výpis světoznámých návrhářů.

Můžu říct, že toto téma pro mě bylo nejen zajímavé, ale i přínosné. Dozvěděla jsem se spoustu nových informací. Moc mě bavilo pozorovat měnící se módu nejen díky novým návrhářům, ale i vlivem politických situací a tehdejší hudbou. Zjistila jsem, že móda se neustále opakuje a mnozí o tom ani nevědí. Také jsem se naučila lépe pracovat s internetovými zdroji, literaturou a v počítačových programech.

Druhá praktická část pro mě byla o trochu těžší a zdlouhavá. Vyhodnocení dotazníků a vytvoření grafů zabralo poměrně dost času.

Z grafů lze vyvodit, že většina odpovídajících se zajímá o módu, avšak v převaze jsou dívky. Také mě překvapilo, že velký počet chlapců má svůj oblíbený obchod a značku, kterou byla především Nike a Adidas. Co se týče módy předchozích let a módních návrhářů, informovanost je minimální. Velká část neví nebo se nezajímá o historii oblékání a návrháře. Myslím, že ve větších městech a vyšším věku by odpovědi byly poněkud odlišné.

Na závěr bych chtěla zmínit, že jsem opravdu ráda, že jsem si mohla vyzkoušet sepsání celé absolventské práce, práci s doposud neznámým programem a vyhodnocení dotazníků.

Seznam použitých zdrojů

1. <https://www.pinterest.com/pin/342766221613284417/>
2. <http://www.vogue.com/865956/best-bobs-of-all-time/>
3. <https://www.pinterest.com/pin/235031674276553213/>
4. <https://www.pinterest.com/pin/134474738849950066/>
5. DRDÁKOVÁ, Veronika. *Dámské oblečení: 50. léta* [online]. 2014. Dostupné z: <http://www.moda.cz/>
6. FORMÁNKOVÁ, Pavlína. *Dějiny a současnost: To byla 60 léta* [online]. Dostupné z: <http://dejinyasoucasnost.cz/>
7. JONAS, Sylvia. *Móda v proměnách času: lexikon : značky, návrháři, oblečení*. 1. vyd. Čestlice: Rebo, 2008, 295 s. ISBN 978-80-7234-857-2.
8. KOZÁKOVÁ, Zuzana. *Život a móda 50. let* [online]. 2012. Dostupné z: <http://www.fitnessstv.cz/zivot-a-moda-50-let>
9. KRÁSNÁ, Tereza. *Móda předchozích let* [online]. 2012. Dostupné z: <http://www.studentpoint.cz/>
10. KŘUPKOVÁ, Kristýna. *Móda z 90. let* [online]. 2014. Dostupné z: <http://www.lui-magazine.cz/>
11. KYBALOVÁ, Ludmila. *Od "zlatých dvacátých" po Diora*. Vyd. 1. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2009, 253 s. Dějiny odívání, [sv.7]. ISBN 978-807-1061-427.
12. NEZNÁMÝ, *Prague Fashion Museum* [online]. Dostupné z: <http://www.praguefashionmuseum.com/>
13. PAGÁČOVÁ, Veronika. *Historie odívání* [online]. Dostupné z: <http://www.pagyna.wz.cz/>
14. PETŘÍČKOVÁ, Renata. *Rodina21* [online]. 2010. Dostupné z: <http://rodina21.cz/>
15. VRUBLOVÁ, Izabela. *Oděvní salon Isabel* [online]. 2009. Dostupné z isabell.webnode.cz/

Přílohy

Příloha č. 1: Dotazník

Jmenuji se Erika Benešová a jsem žákyní 9. ročníku ZŠ Bystré. Proším o vyplnění dotazníku k mé absolventské práci na téma „Vývoj módy za posledních 100 let“. Dotazník je **zcela anonymní** a bude sloužit pouze pro vypracování mé absolventské práce. Předem děkuji za vyplnění.

Jsem: Dívka - Chlapec

Věk: let

Třída:

DOTAZNÍK

1. **Zajímáš se o módu?** ANO - NE

2. **Vybíráš si oblečení sám/sama?** ANO - NE

Pokud ano, od kolika let? Přibližně od let.

3. **Jak často nakupuješ oblečení sám nebo s doprovodem rodičů?**

a) 1x za týden b) 1-2x za měsíc c) 1x za 2-3 měsíce d) 1x za půl roku e) nenakupuji f) jiné

4. **Jezdíš sám nebo s rodiči nakupovat do větších měst?** a) ano b) občas c) nikdy

5. **Nakupuješ oblečení přes internet?** a) většinou b) občas c) nikdy

6. **Jakou máš oblíbenou značku oblečení?**

7. **Jaký je tvůj oblíbený obchod?**

8. **Máš oblíbeného návrháře?** ANO - NE

Pokud ano, jakého?

9. **Kupuješ si oblečení podle módních trendů?** ANO - NE

10. **Líbí se ti móda z předešlých let?** a) ano b) částečně c) nevím, jaká byla d) ne

11. **Které módní období se ti líbí nejvíce?**

- a) 20. - 30. léta (pohodlné a volné oblečení, klobouky obepínající hlavu, mikádo)
- b) 40. - 50. léta (úzké sukně, dlouhé kabáty, rozšiřující se šaty, puntíky, rock'n'roll, výrazné barvy)
- c) 60. - 70. léta (styl hippies, minisukně, disco styl, třpytivé topy s třásněmi a flitry)
- d) 80. - 90. léta (džínové bundy, „plíšňáky“, legíny, křiklavé barvy, grunge styl)
- e) současnost
- f) nezajímám se o to

12. **Podle čeho se oblékáš a inspiruješ?**

a) časopisy, knihy b) internet, TV c) kamarádi d) jiné

13. **Myslíš si, že máš svůj vlastní styl oblékání?** ANO - NE

Pokud ano, co nosíš odlišného?

14. **Je nějaká osoba (herec, zpěvák, blízká osoba apod.), která tě v módě inspiruje?** ANO - NE

Pokud ano, kdo?